

lerne behandler væsentlige sider af det indre marked og dets konsekvenser for Danmark: Dansk økonomi, finanssektoren, mindre virksomheder, KTAS, skatte- og afgiftssystemet, hvortil kommer to artikler om Norden henholdsvis det indre marked som en politisk integrationsinstitution. Artiklen om »KTAS og 1992...« repræsenterer en utraditionel synsvinkel, men er desværre meget kortfattet. Den mest provokerende artikel er derfor nok John Storm Pedersens om det indre marked som en politisk integrationsinstitution, der - hvad enten man er enig i alle vurderingerne eller ej - forsøger at sætte det indre marked ind i en mere overordnet politisk kontekst.

Niels-Jørgen Nehrings *EF, det indre marked og sikkerhedspolitikken* stiller spørgsmålet, om der i den europæiske integrationsproces er elementer, der vil medføre inddragelse af sikkerheds- og forsvarspolitik i samarbejdet. Svaret er nærmest benægtende, hvis der anlægges et kort tidsperspektiv. På længere sigt vil integrationen derimod »tendere mod at fortsætte »af sig selv«, blandt andet fordi de reelle barrierer mod sikkerhedspolitikens inddragelse i samarbejdet er eksterne og bundet til et labilt storpolitisk miljø. Nehring mener videre, at et sikkerhedspolitisk samarbejde vil udvikles på grundlag af Det europæiske Råd og EPS-samarbejdet, som giver bedre muligheder end samarbejdet i Den vesteuropæiske Union, WEU, for at etablere mere end et rent mellemstatsligt samarbejde.

Niels Chr. Sidenius  
Institut for Statskundskab

Hans Keiding, Frederik Pitzner-Jørgensen, *Økonomisk teori i Sovjetunionen*, Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag, 1988, 103 s.

For nylig foreslog en sovjetisk økonom, at man skulle oprette frie produktionszoner i USSR. De skulle anvendes til at stimulere udlandets investeringer i landet og til at fremme eksporten. Forslaget viser den revolution, der er i gang i økonomisk tankegang i Sovjet i øjeblikket. Det er derfor en vanskelig opgave at beskrive den økonomiske teoris stude netop nu, og bogen er på mange måder allerede overhalet af udviklingen. Det er alligevel en meget nyttig lille bog Hans Keiding og Frederik Pitzner-Jørgensen har skrevet. I fem små afsnit gennemgås samfundsøkonomisk teori, økonomisk politik, planudfyldelse, investeringspolitik og international økonomi. Bogen demonstrerer det grundlag, den aktuelle økonomiske reformdiskussion foregår på, og giver derfor et fremragende udgangspunkt for at forstå den aktuelle offentlige debat om effektivisering. I et lille afsnit om prisfastsættelse demonstrerer forfatterne, hvorfor det er så vanskeligt at ændre på prispolitikken i Sovjet. De kalkulationsforskrifter, der i dag styrer prisfastsættelsen gennemsyrrer hele systemet og regulerer virksomhedernes adfærd. En total frigivelse af prisfastsættelsen er derfor utopi (hvad det i øvrigt også er i vestlig økonomi). Hvor langt man kan komme i retning af at afskaffe de forhandlede priser vil vise sig i de kommende år.